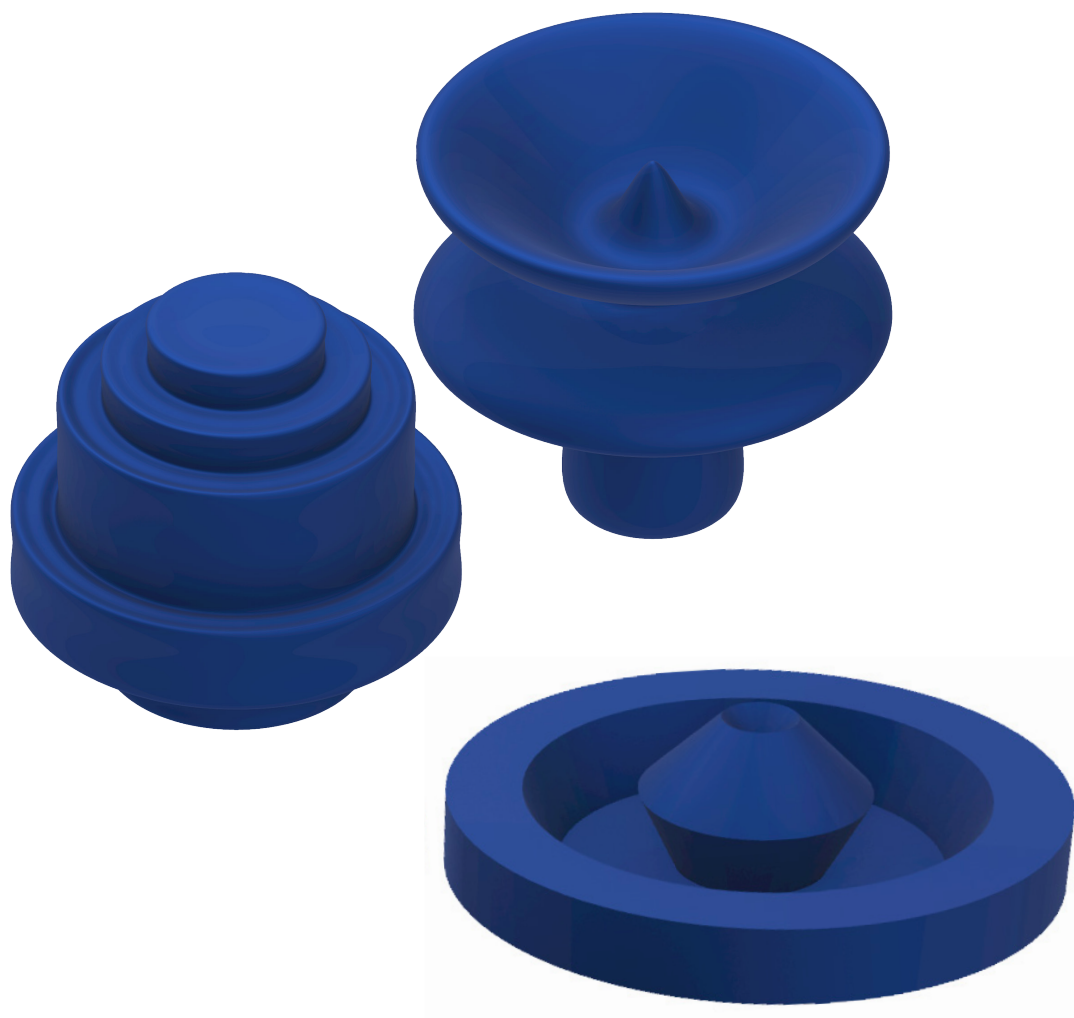

ONTWERP

17/04

REFLECTIENOTA Nº I

EEN MASTERPROEF
STIMULEREN
TUSSEN MENSEN
VERLOREN
EEN SERIE
UITDAGEN OM
TE INTERAGEREN
UNIVERSELE

OVER HET
VAN VERBINDING
OP (INDUSTRIEEL)
PLEKKEN DOOR
OBJECTEN DIE
ONDERLING
MET ETEN ALS
TAAL.

Vous êtes perdus si vous oubliez que les fruits sont à tous, et que la terre n'est à personne.

Dit is hoe Jean-Jacques Rousseau beschrijft dat in de hedendaagse maatschappij nood is aan generositeit.¹ De individualistische neiging van vandaag heeft een negatief effect op de mens en zijn omgeving. Dit *naast elkaar leven* vind ik één van de meest wanhopige en ellendige aspecten aan onze maatschappij. Om hier verandering in te brengen moeten mensen opnieuw bij elkaar worden gebracht op een plek die toelaat om zich open te stellen en opnieuw genereus te zijn.

Door ruimte te laten voor verbeelding, primaire als ruimte voor de bezoeker van het ontwerp om opnieuw verbinding te vinden met de ander. De secundaire verbeelding is de plaats van de ontwerper, ikzelf, die door creatieve ingrepen de ruimte vormgeeft naar een plek waar mensen samenkomen en samenleven op een nieuwe manier.²

1. Callebaut, "De genereuze ruimte, een verwevend concept voor een wereld in beweging," P.

2. Bouchez, "Het Wilde Ding," P.

Een genereuze ruimte is een plek die mensen zichzelf laat overstijgen. Ze ontstaat vanuit vertrouwen, groeit met verbeelding en streeft naar verwevenheid. Ze is een plek die mensen in beweging brengt. Ze wil mensen inspireren om het leven rijker te maken door meer nuances en lagen toe te voegen. Ze creëert een context waar interactie tussen mensen gestimuleerd wordt en nieuwe inzichten kunnen groeien. Een ruimte meer genereus maken, is voorbij de dwang van de noodzaak de vrijheid nemen om een toekomstdroom te realiseren.

– Tom Callebaut –

Onze samenleving beschouwen als een samenwerkingsverbond waarbij iedereen helpt aan het bouwen van een betere toekomst is een spring richting een mooiere wereld, richting the bright side of the moon. Door '*Re-Connecting*'³ toe te staan en met open blik elkaars input te verwerken en te integreren wordt ons eigen leven eveneens rijker. Hoop is voor mij de mogelijkheid tot connecties leggen tussen nieuwe individuen, maar zeker ook het heruitvinden van bestaande connecties met vrienden, familie en je naaste omgeving.

Slechts als deze connecties naar waarde worden geschat kan een maatschappij op grotere schaal in verandering worden gezet. Door terug te keren naar de natuur en de basisbehoeften worden materialisten geconfronteerd met wat écht belangrijk is.⁴

3. bron glossarium re-connecting (nog toevoegen in bibliografie)

4. bron materialisme (nog toevoegen in bibliografie)

5. bron glossarium collectivity (nog toevoegen in bibliografie)

The word collective means the communal, the commons, but also collecting and gathering. An active form of a collective is formed by individuals, with similar interests, to achieve a common goal. In contrast, in a passive form of the collective, the membership is defined by equal characteristics. A multiplicity of such associations leads to multicollectivity and, in the case of discrimination, to intersectionality. In a time of individualisation and specification, the collective, especially the multicollective, is once again gaining importance.⁵

Om plaats te geven aan het herstellen van de collectiviteit en aansluiting te vinden bij elkaar is een raakvlak cruciaal. Koken en eten, of voeding in het algemeen, is een universele taal⁶ waarmee een diverse groep mensen zichzelf kan uitdrukken. Het is een basisbehoefte dat we onderling allemaal delen. Zoals beschreven in... verandert de wereld pas door terug te keren naar de essentie.⁷ Volgens... in ... is eten een dagelijkse behoefte die voor de meerderheid van de Westerse samenleving dikwijls gepaard gaat met genot en plezier.⁸ Het idee van een potluck ligt aan de basis van de publieke kookplek. Het delen van (zelfgemaakt) eten op een publieke plek toont de mogendheid van de mens om zich genereus en kwetsbaar op te stellen tegenover elkaar. *“La vraie générosité vers l’avenir consiste à tout donner au présent.”* zoals Tom Callebaut Albert Camus⁹ citeerde in zijn manifest toont aan dat generositeit doelt op alles te geven in het heden om de toekomst beter te maken. Binnen deze analogie is het alles geven wat je kan en delen met anderen op een potluck een gebaar van generositeit in de hoop op een betere toekomst.

6. één van de bronnen in bibliografie kiezen

7. bron materialisme (nog toevoegen in bibliografie)

8. bron voeding als genot (nog toevoegen in bibliografie)

9. Callebaut, "Manifest van de genereuze ruimte," P.

10. Everyday Gallery, "potluck".

Bring what you have and share what you can miss. And maybe, if we can, we might begin to express the outlines of a different world, in which sharing rather than deprivation are central.

– Everyday Gallery¹⁰ –

Dit project stelt zich de vraag hoe ogenschijnlijk onbruikbare objecten in de publieke ruimte ervoor kunnen zorgen dat mensen onderling verbinding zoeken en met elkaar in interactie gaan. Door discomfort en uitdaging als iets positiefs te beschouwen en uit je comfort zone te stappen zijn de successen des te leuker. ... beschrijft dat creativiteit vaker te vinden is buiten het conventionele.¹¹ Het (positieve) discomfort van de objecten voedt de connecties onderling. Door de aanwezigheid van een gezamenlijke uitdaging, namelijk het samen koken worden banden gesmeed of herontdekt. Comfort is een keuze dat niet altijd het hoogste rendement behaalt.

De objecten hebben agency op de gebruikers, die gestimuleerd worden tot actie. De activiteit van het samen koken en eten heeft een verbindend effect of agency.

11. bron glossarium positive discomfort (nog toevoegen in bibliografie)

12. bron glossarium agency (nog toevoegen in bibliografie) - cursus antropologie

Agency of handelsbekwaamheid. Bezit je wanneer je in staat bent een effect te hebben op andere realiteiten. Naast mensen kunnen bijvoorbeeld ook dingen, plaatsen of dieren agency hebben. Dit gebeurt nooit zomaar vanzelf of uit het niets, wel als gevolg van eerdere (menselijke) acties met die objecten of plaatsen. De vraag is dan: wat 'doet' dit standbeeld of gebouw met ons? Welke invloed heeft het op zijn omgeving? Wekt het bepaalde herinneringen of gevoelens op? Wat 'doet' een plek met buurtbewoners of voorbijgangers als ze weten welke verschrikking er heeft plaatsgevonden?

– Jan Bleyen^{12.} –

De objecten hebben agency op de gebruikers, die gestimuleerd worden tot actie. De activiteit van het samen koken en eten heeft een verbindend effect of agency. Volgens antropoloog Jan Bleyen staat de term '*vernacular*' gelijk aan een proces, waarbij je niet kijkt naar de vormen op zich van het gebouw — hoe het eruitziet — maar wel naar de sociale handelingen of de betekenissen van het bouwen zelf.¹³ Koken is een sociaal gebeuren en door dit vernacular te benaderen staat de gebruikte architectuur in dienst staat van deze handeling. De architectuur wordt het voorwerp dat ondergeschikt aan de handeling van het koken en eten blijft.

13. Jan Bleyen

14. Boris Müller, medium

It is the pervading law of all things organic and inorganic, of all things physical and metaphysical, of all things human and all things superhuman, of all true manifestations of the head, of the heart, of the soul, that the life is recognisable in its expression, that form ever follows function. This is the law.

– Louis Sullivan¹⁴ –

'Function follows form' is het ontwerpbeginnsel dat, in tegenstelling tot Louis Sullivan's *'form follows function'*¹⁵, stelt dat de functie van een object, al dan niet architectuur, de vorm volgt. Boris Müller weerlegt in zijn essay¹⁶ de vergelijking tussen design en natuur aangezien design eerder valt onder de noemer van cultuur. Doch, wanneer de denkwijze van Sullivan gevolgd wordt en design en natuur vergeleken worden blijkt eveneens *'form follows function'* geen correcte weergave van de werkelijkheid. Het concept 'evolutie', vandaag mutatie, is sinds Darwin één van de basisbeginnselen van natuurkunde.¹⁷ Generatie op generatie past de natuur zich aan aan haar omgeving en evolueren eigenschappen waarbij geslaagde evoluties overleven. Deze evolutietheorie wordt ook wel *'Lamarckisme'* genoemd. Hierbij is de functie van de natuur overleven. Darwin bewees dat de natuur niet gereduceerd kan worden tot overleven. De biodiversiteit van leven, de verschillende ecosystemen enzovoort, weerleggen dat de vorm ervan zou volgen uit de functie.¹⁸ Wanneer dit, volgens Louis Sullivan's redenering, op architectuur geprojecteerd wordt, opent een nieuw spectrum van mogelijkheden. De functie van een gebouw of object wordt haast ondergeschikt aan haar vorm.

15. Boris Müller, medium

16. Boris Müller, medium

17. function follows form

18. Boris Müller, medium

Anders dan Sullivan, wie de technische aspecten van een gebouw prioriteerde boven de look en feel, kan '*function follows form*' een intuïtief spel worden waarin een object een functie krijgt nadat de vorm reeds bepaald is. Dit zorgt voor een nieuwe manier waarop mensen bepaalde objecten waarnemen en gebruiken.

Twee silo's in de Lichtenberg wijk, naast de Vietnamese en Pakistaanse winkelhallen net buiten het stadscentrum, werden verlaten na de val van de Berlijnse Muur.¹⁹ Tegenwoordig is er het kantoor van architect Arno Brandlhuber in gevestigd. De torens zouden eigenlijk gesloopt worden, maar omdat ze lijken op San Gimignano, een stad in Toscane Italië, besloot Brandlhuber ze te herbestemmen tot zijn architectenbureau en creatieve workshopruimte.²⁰ De toren heeft ook een buitenruimte waar werknemers samenkomen met de buurt en gebruik kunnen maken van de buitenkeuken. Een van de doelen van het kantoor was om de buurt rond de oude silo's te verenigen en opnieuw na te denken over manieren om samen te komen in het dagelijks leven.²¹ Echter is de opzet van de buitenkeuken niet geslaagd door de locatie van de site. De hallen zijn bekend voor de internationale keuken, handel in namaak artikelen, maar ook voor de illegale mensenhandel die er plaatsvindt. Binnen deze context is het vanzelfsprekend dat de buurtbewoners geen nood hebben aan contact.

19. info lichtenberg

20. video brandlhuber

21. bplus website

Met Brandlhubers ideologie van "*Bringing industrial wastelands back to life*"²² is het bureau een toonaangevend voorbeeld. Om deze visie door te trekken naar België werd gekozen voor Doel als locatie. Het dorp werd in de jaren ... trokken haar bewoners door de expansie van de Antwerpse haven weg. Door de plannen van de bouw van een nieuw ... werd Doel een verlaten spookstad.²³ Toch wonen er nog steeds mensen en is het dorp ook een toeristische trekpleister geworden voor urban explorers, geo-toerisme, wielertoeristen enzovoort. Deze verschillende mensen maken allemaal op verschillende manieren gebruik van de site en hebben er appreciatie voor, maar door de afwezigheid van een ontmoetingsplek leven deze groepen eerder naast elkaar.

22. video + website

23. geschiedenis doel

The term “third place” originates from a 1989 book, The Great Good Place, by sociologist Ray Oldenberg. He characterized third places as locations that facilitate social interaction outside of the people you live or work with and encourage “public relaxation.” They are places where you encounter “regulars,” or frequenters of a space, as well as potential new connections. People with different identities, nationalities, cultural backgrounds can gather, regardless of their age or social status. Third places tend to foster light, pleasant conversation and are free from expectations of productivity.

— ... —

Een derde plek of '*third place*' waarin gedeeld wordt met elkaar vormt een '*sharing community*' waarbij onderling vertrouwen tussen vreemden en respect van uiterst belang zijn. Ook gelijkheid en vrije toegang van de middelen liggen aan de basis van het vormen van een gemeenschapsgevoel.²⁴ Door op deze '*third place*' aan de slag te gaan op neutraal terrein begint elke gebruiker op gelijke voet. De bijdrage van elk individu aan een groter geheel is cruciaal voor het voortbestaan van de aarde. Door veranderingen in consumentengedrag, zoals minder bezitten en meer onderling delen, hetzij collectief bezitten, hetzij uitlenen, enzovoort zorgen voor het dalen van de consumptie en hiermee ook productie.²⁵

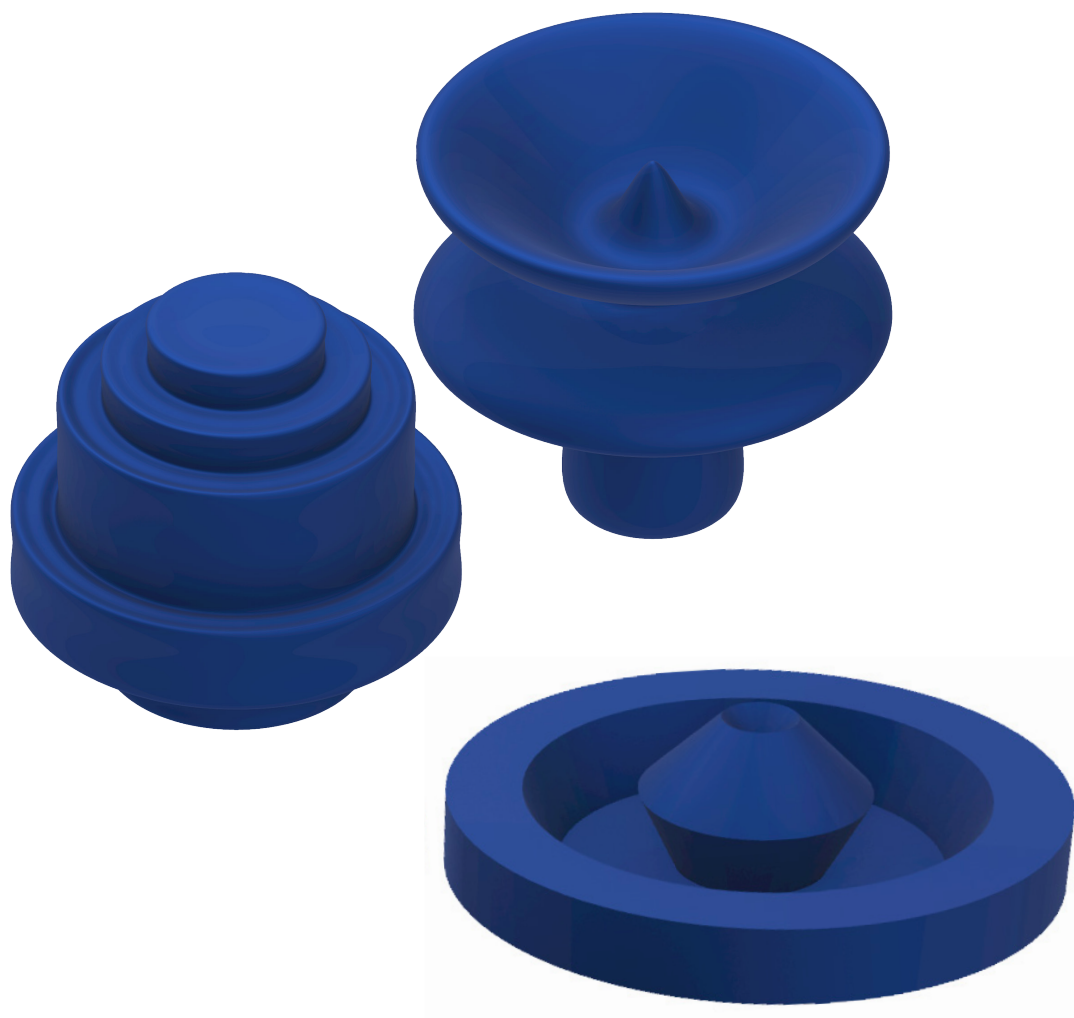
24. sharing economy - glossarium bron

25. sharing economy - glossarium bron

We need to orient toward love and not self-interest, we need to become participants in a larger being of the earth. And understand our role in the contribution of the planet.

– Charles Eisenstein²⁶ –

26. re-connecting

BIBLIOGRAFIE N° I

Alves, Rui. "The Fascinating History of Cooking From its Inception to Modern Cuisine." Medium, June 7, 2022. <https://medium.com/lessons-from-history/the-fascinating-history-of-cooking-from-its-inception-to-modern-cuisine-f5cc99003531>.

Boomkens, René. "The temporalities of the public sphere." Into the open, OASE, (77), 2008: 9–21.

Callebaut, Tom. "De genereuze ruimte, een verwevend concept voor een wereld in beweging." 2022.

Calluy, Kevin. "Den Doel": het zieltogende polderdorp dat al 60 jaar in onzekerheid (over)leeft." VRT nieuws, Maart 20, 2022. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/03/30/geschiedenis-doel/>.

Carp, Jana. "The study of slow." Massachusetts Institute of Technology, 2012: 99-125.

Carrasco, Imahue Muñoz. "Food is a universal language." University of Essex Blogs, July 5, 2023. <https://www.essex.ac.uk/blog/posts/2023/07/05/food-is-a-universal-language>.

de Hart, N.R., Bluemink, E.D., Geilvoet, A.J. & Kramer, J.F.. "Bioplastics uit slib." Stowa, 2014. ISBN978.90.5773.649.0

Demir, Esil. "The Language of Food." Motaword, January 26, 2023. <https://www.motaword.com/blog/the-language-of-food>.

Eco blog. "Is bioplastic beter voor het milieu? Het mysterie ontrafelt!" Ecobrand, November 28, 2020. <https://eco-brands.eu/is-bioplastic-beter-voor-het-milieu-het-mysterie-ontrafelt/>.

Formafantasma. "Geo-design." Design Academy Eindhoven, 2020. <https://formafantasma.com/work/geodesign>.

Furniere, Andy. "Hoe milieuvriendelijk zijn bioplastics?" Gezondheid.be, January 2020. <https://www.gezondheid.be/artikel/milieuvervuiling/hoe-milieuvriendelijk-zijn-bioplastics-31533>.

Garden Design. "Daily Garden: Villa Augustus, Netherlands." Pith And Vigor, Augustus 23, 2010. <https://pithandvigor.com/2010/08/daily-garden-villa-augustus-netherlands/>.

Geyzen, Anneke. "De smaak van thuis. Erfgoed en voeding in Vlaanderen tussen 1945 en 2000." Universitaire Pers Leuven, 2018: 182-184. DOI: 10.18352/tseg.1187.

Ingram, Simone. "When did we start cooking for each other – and why?" National Geographic, November 20, 2022.

Kent, Jessica A.. "Is It Time to Leave Your Comfort Zone? How Leaving Can Spark Positive Change." Harvard Summer School, May 24, 2023. <https://summer.harvard.edu/blog/leaving-your-comfort-zone/>.

Marrone, Marc. "Food Is A Universal Language That People From Any Part Of The World Can Relate To And Enjoy." Interview by Alexandria Cannito. Authority Magazine, Januari 28, 2019. <https://medium.com/authority-magazine/food-is-a-universal-language-that-people-from-any-part-of-the-world-can-relate-to-and-enjoy-deb82e65a093>.

Parker, Laura. "Plastic gets to the oceans through over 1,000 rivers." National Geographic, April 30, 2021. <https://www.nationalgeographic.com/environment/article/plastic-gets-to-oceans-through-over-1000-rivers>.

Preuss, Simone. "Greenpeace greenwashing study: brands' sustainable promises are 'fake standards'." FashionUnited, May 11, 2023. <https://fashionunited.uk/news/business/greenpeace-greenwashing-study-brands-sustainable-promises-are-fake-standards/2023051169505>.

Rodger. "Food is a universal language." Medium, March 17, 2019. <https://medium.com/discover-culture-and-research-in-local-area/food-is-a-universal-language-3eb98cbaf72d>.

Rosenboom, Jan-Georg, Langer, Robert & Traverso, Giovanni. "Bioplastics for a circular economy." *Nat Rev Mater* 7, 117–137 (2022). <https://doi.org/10.1038/s41578-021-00407-8>.

Rupp, Rebecca. "A Brief History of Cooking With Fire." National Geographic, September 2, 2015. <https://www.nationalgeographic.com/culture/article/a-brief-history-of-cooking-with-fire>.

Schraefel, M. C. & Jones, Michael. "Discomfort: a new material for interaction design." *Frontiers in Computer Science*, 2023: vol.5. DOI=10.3389/fcomp.2023.958776.

Studio Ossidiana. "The Garden Table." Designed for The Available City, The Chicago Architecture Biennial (Chicago, 2021). <https://www.studio-ossidiana.com/the-garden-table>.

Tierney, John. "On Second Thought, Just Throw Plastic Away." City Journal, October 30, 2022. <https://www.city-journal.org/article/on-second-thought-just-throw-plastic-away/>.

Unknown. "Bijzondere picknickplekken in Limburg." Visit Limburg, June 16, 2023. <https://www.visitlimburg.be/nl/blog/bijzondere-picknickplekken-limburg>.

Unknown, "Spatial Agency," The university of Sheffield, Geraadpleegd op March 9, 2024, <https://www.spatialagency.net/>.

Vantyghem, Peter. "Pakt doet versteend Antwerpen dromen van groene daken." De Standaard, Oktober 20, 2021. https://www.standaard.be/cnt/dmf20211019_97603148.

Whyton, Wally. "Leave Them A Flower." track A1 on Leave Them A Flower, Flying Dutchman, 1971, vinyl.

Woudstra, Rixt. “De privatisering van het publieke interieur.” Review of *The Public Interior as Idea and Project*, by Mark Pimlott. De Witte Raaf, April, 2017.

REFLECTIENOTA N° I

BIBLIOGRAFIE N° I

CREDITS: * SARAH LEYMAN * THE BRIGHT SIDE OF THE MOON * ON CONTINUITY AND IDENTITY
* A JOURNEY TO THE MOST HOPEFUL PLACES ON EARTH AND BACK * TOM CALLEBAUT * KLAAS
VANSLEMBROUCK * HILDE BOUCHEZ * IGNAAS BACK * EDITION N°3 * SEMESTER 2 * KULEUVEN *
FACULTEIT ARCHITECTUUR * MASTER INTERIEURARCHITECTUUR ** 2023/2024 ** BELGIUM ●

deze pagina niet mee printen/bundelen!

